

posle za krajev. šol. odbor, če je le-ta samo zadovoljen s tem. G. dir. Dokler li to takoj pojasni in pravi, da ne bo ugovarjal nihče, če bo krajev. šol. odbor sam od sebe ustavil v svoji proračun tozadnje zneske.

Tov. Grašč vgori precej temperamentno v prilog enorazrednic, kjer naj bi delal šol. uprav. za žive in mrtve, ne smel pa bi za to delo zahtevati nobene nagrade. Datje konstatira, da se ravno šolske oblasti v največ slučajih niti izdaleka ne brigajo za oddvojeno mnenje šol. upraviteljev.

Tov. Plavšak prosi za pojasnilo, kaj bi bilo storiti v slučaju, če krajevni šolski odbor proračun odobri, a bi ga kaka višja instanca ne hotela.

Tov. Kržšnik se zahvali g. dir. Doklerju za njegova pojasnila in omenja, da je bilo največ takih in podobnih nedostatkov v proračuni krajev. šol. odborov zaradi tega, ker niso bili v ti zadavi šol. uprav. zadostno poučeni in je tudi uredba sama tu in tam nejasna. Sedaj pa, ko jima je g. dir. Dokler podal precej jasno navodilo, je uverjen, da bodo v bodoče tudi proračuni krajev. šol. odborov točnejši.

Tov. poverjenik Skuli poseže med debaterje in jih opozori, da še nihče ni odgovoril na vprašanje, ki ga je zastavil tov. Plavšak. On meni, da bo to vprašanje še najlaže rešil šolski upravni odsek, ki ga bo treba izvoliti takoj.

Tov. Ločniškar zastavi vprašanje, če ni mogoče, da bi se ta in ona postavka vnesla še na knadno v proračun krajev. šol. odborov.

Tov. Jevnikar je mnenja, da nikakor ne gre, da bi se proračun, ki ga je odobrili krajev. šol. odbor, popravil pri oblastem šol. odboru; zakaj takoj popravki bi pri krajev. šol. odboru vzbudili lahko sum, da jih je provzročil šol. uprav. po ovinkih.

Tov. Zakrašek pa je mnenja, da so take konstrukte v proračunih krajev. šol. odbora potrebne; zakaj v mnogih slučajih se dogodi, da šol. uprav. to in ono zahteva, ali župan ki mnenja, da je on oblast in da ima le on v ti zadavi odločilno besedo.

Tov. Slapšak da pojasnilo tov. Jevnikarju in meni, da je oblastni šolski odbor vsekako višja

instanca in ima zaradi tega tudi pravico do te in one korekture v proračunih krajev. šol. odborov, če se mu vidi tako kot neobhodno potrebne.

Ob sklepku te debate da tov. poverjenik Skuli besedil g. dir. Doklerju, ki pojasni, da s svojimi izvajanjem nameraval očitati šol. uprav. maščavnosti, temveč z njimi je nameraval šol. upravitev le opozoriti na to in ono, kar bi pri sestavi proračuna krajev. šol. odborov lahko vnesli pa ne vneso. Kar se tiče naknadnega vnašanja v proračun krajev. šol. odbora, je on mnenja, da to ni več mogoče, če je proračun odobril že tudi oblastni šolski odbor. Kar pa se tiče korektur od strani oblastnega šolskega odbora se pridružuje tudi on mnenju tov. Slapšaka.

Tov. Ločniškar se povrne še enkrat k čl. 7., točka e), ki govoril o nalaganju denarja v »Državno hipotekarno banko« in meni, da je tudi pri nas v Sloveniji dovolj varnih zavodov in da vidli v taki zahtevi nekak diktat za centralizem, ki ga je že itak več nego dovolj.

Ob sklepku prve točke programa meni tov. poverjenik Skuli, da so debaterji iznesli precej lepih misli, ki pa jih bo treba obdržati v spominu in jih predložiti ob svojem času šolskim oblastem. V ta namen pa bo treba dobiti ljudi, ki bodo to storili in zato se vraca k misli tov. Slapšaka, da se izvoli šolski upravni odbor in prosi, če ima kdaj izmed navzočih zborovalcev kak tozadeven predlog.

Tov. glavni tajnik Kobal se oglaši k besedi in predlaga, da se izvoli v šolski upravni odsek, ki bo v pomoci poverjeniku in bo tedensko zboroval, sledič tovarši in sledice tovaršice: Štrukelj, Gostič, Polák, Dommik, Slapšak, Grašč, Kleinmayerjeva, Lampret, Stupica, Grad, Kosin in Arriiger.

Predlog tov. glav. tajnika Kobala je bil soglasno sprejet, in izvoljeni člani odseka so izvoliti tudi sprejeti.

Po izvolitvi opozori tov. poverjenik Skuli navzoče, da naj pošiljalo vse težadne predloge na poverjeništvo UJU v Ljubljani in le-to jih bo odstopilo v presojo in pretresanje novozvoljene šolskemu upravnemu odseku. (Dalje prih.)

Slabši od hlapcev.

Prosvelne razmere v državi postajajo vedno škandaloznejše. — Šolski nadzorniki že od leta 1924. niso dobili povrnjenih potnih stroškov. — Denar za potnine so sami iz svojega založili. — Država zahteva, da morajo nadzorovati šole, ne prevzame pa odgovornosti, da jim bodo stroški povrnjeni. — Na ta način mora propasti vsaka avtoriteta drž. uprave. — Vse to je v veliko škodo šolstva samega.

Brez primere je omalovaževanje zakonov in uredb od strani državnih funkcionarjev, kadar gre za naše prejemke in terjatve. Državna uprava je silno točna v izvrševanju, zakonov in uredb, kadar treba nastavljencu znižati prejemke ali zakonske določbe spremeniti in tolmačiti nastavljenemu v slabo. Kadar pa gre za to, da nastavljencem dobi, kar mu gre po zakonu in kar je zaslužil, tedaj lahko čaka na večnost — na proračunsko možnost. Samo najvažnejše:

Razlika! Člen 249. čin. zak.: »Prejemki po tem zakonu se urede z državnim proračunom, pravica do njih pa teče državnim uslužencem, ki se prevedejo, od dne 1. oktobra 1923.«

Kako dolgo bo le še »tekla« pravica? Kje je še država, ki tako postopa s svojimi nastavljenimi? Zakaj merodajni faktorji ne postopajo po tem členu?

Potnine šolskih nadzornikov ter potni in selitveni troški učiteljev! Člen 45. čin. zak.: »Državnim uslužencem pripadajo, kadar službeno potujejo, posebne odškodnine, ki se urejajo s specijalnim zakonom. Za službeno potovanje se smatra tudi uslužbenec vselitev iz kraja, kjer se upokojil po zvršetku popolnih službenih let, v kraj, kjer se naseli kot upokojenec. Glej tudi uredbo o potnih in selitvenih stroških!«

Čl. 71. čin. zak.: »Premeščenemu uslužencu pripadajo stroški za potovanje in selitvene.«

Kako se postopa s šolskimi nadzorniki, to je pravi kulturni škandal! V vseh civiliziranih državah vedo ceniti šolske nadzornike in je njih položaj urejen z zakonom, le pri nas tega ni treba. Šolski nadzorniki niso nič drugzad, kot navadni pisarji brez pravic in primernih prejemkov, da celo od šole do šole morajo potovati na — svoje stroške. Malenkostni paragrafi in odločbe, ki govore v njihov prid, se sploh ne izvajajo. Čl. 45. čin. zak.! Službeni pavšal šolskih nadzornikov se je ukinil, skrbi pa se ne za to, da bi bili v proračunu zneski za potovanja v smislu čl. 45. čin. zak. Pač pa je izšla sledišča ministarske odredbe od 14. julija 1926. Br. 72.584/III.: »Sres. šol. nadzornici 1926./27. škol. godini prvi pregled škola u svojim sreživom imadu izvršiti od 1./10. 26. god. do 1./II. 1927. god., a drugi pregled od 1./4. do 30./6. 1927. god. Ovaj će se prethodno odobreni put (obilasek škola) isplati šolskom nadzornicima po uredbi D. R. Br. 96.000 od 30./9. 1920. god. in državne kape po partijski 326. poz. I. d. Budžeta ministr. prosvete za 1926./27. godinu, odnosno iz odgovarjajoče partije idućeg Budžeta ministr. prosvete.«

Potni troški za leto 1925./26. in 1926./27. so izvzemali malenkostnih zneskov še nepovrnavani. Odlok min. prosv. od 19./4. 1927 O. N. br. 25.960 pa se glasi: »Svako odstopanje i nemarno vršenje nastavnike dužnosti biće najstrožje kažnjavano. — Stoga se pozivajo šolski nadzorniki, upravitelji in nastavnici osnovnih škola da najšavesnije vrše svoje dužnosti, koje su im propisane zakonom o narodnim školama i propisima ministerstva prosvete.«

Ako morajo nadzorniki vršiti svojo službo — zakaj merodajni faktorji ne skrbijo, da pridejo potrebne vsove v proračun? Kdo nosi na tem svojo odgovornost, ne bo težko uganiti!

Enako žalostno poglavje so potni in selitveni troški učiteljev in upokojencev. Ali

bi postavili profesorje za nadzornike. Tu smo jasno pokazali vzroke. Dajte nadzornikom pošten položaj in v redu bo ter bo lahko dobiti in izbirati nadzornike. S postavljenjem profesorjev ne bo rešen problem, temveč bo poslabšan, ker ne bodo poznali notranjosti osnovne šole, ki jo baš sedaj čaka korenita notranja reforma, katero bo znal izvesti le dotičnik, ki se je praktično pečal s to reformo v osnovni šoli.

Splošne vesti.

VABILO NA SEJO

SIRJEGA SOSVETA UJU — POVERJENIŠTVO LJUBLJANA 27. NOVEMBRA 1927.

Braček točno ob 10. uri.

Dnevni red:

1. Otvoritev seje in poročilo poverjenika tov. A. Skulja.
2. Naša organizacija in Učiteljska tiskarna.
3. Organizačne zadeve. (Naš tisk, samozabranba itd.)
4. Sklepanje o osnutku pravil.
5. Predlogi in nasveti okrajnih učiteljskih društev.
6. Slučajnosti.

O pomembu: Predloge in nasveti načelno pošljajo okrajna društva vsaj tri dni pred sejo. Na seji oddanih predlogov moremo upoštevati. Člani širjega sveta so vsi predsedniki okrajnih društev in vsi člani ožjega sveta. Zaradi važnosti dnevnega reda pričakujemo polnoštevilne udeležbe.

UJU — poverjeništvo Ljubljana, dne 9. novembra 1927.

Andrej Skulj, poverjenik.

Rado Grum, Josip Kobal, blagajnik.

— Izvršitev sklepov seje širjega sveta pov. UJU z dne 2. oktobra 1927 glede Učiteljske tiskarne. Širji svet je zavzel na gori imenovani seji sledice stališče:

1. Sirji svet ljubljanskega poverjeništva UJU je po natančnem obravnavanju poročila o zavlačevanju sprejema 113 (sedaj vsega 172) novo predloženih učiteljev v zadrugu v presojo in pretresanje novozvoljenemu šolskemu upravnemu odseku.

Ker so tako postopanje v interesu Učiteljske tiskarne in je to ponizevanje učiteljskega krogla v nenasilno žrelo partie 55, ki ne da nikdar n'č od sebe...! Sicer se vsako leto za dolgove iz prejšnjih let stavijo zneski v proračun, toda prenizki, in če so v proračunu, se enostavno ne otvoriti kreditna — saj nastavljenec lahko čaka.

Vse take zahteve učiteljev in nadzornikov gredo v nenasilno žrelo partie 55, ki ne da nikdar n'č od sebe...! Sicer se vsako leto za dolgove iz prejšnjih let stavijo zneski v proračun, toda prenizki, in če so v proračunu, se enostavno ne otvoriti kreditna — saj nastavljenec lahko čaka.

Da pa je volk sit in koza cela in da so nastavljeni za eno leto potolaženi, nam pošljeno kako upustvov. E. F. br. 6849 od 25./6. 1927. glede »potraživanja neizplačanih prinašljnosti in honorarnih časova iz ranjih budžet. godin«, ali E. F. br. 4851 od 5./5. 1927. Točka 6. »Putni in potovni troškovi (partija 303.) ne otvaraju se na osnovu trebovanja, nego se isplačuju na osnovu pravilno navedenih in viziranih putnih računa, a po izvršenem putovanju. Za redovan obisk škola, šolski nadzornici mogu tražiti akontacijo po prethodno odobrenem planu putovanja.«

Da pa je volk sit in koza cela in da so nastavljeni za eno leto potolaženi, nam pošljeno kako upustvov. E. F. br. 6849 od 25./6. 1927. glede »potraživanja neizplačanih prinašljnosti in honorarnih časova iz ranjih budžet. godin«, ali E. F. br. 4851 od 5./5. 1927. Točka 6. »Putni in potovni troškovi (partija 303.) ne otvaraju se na osnovu trebovanja, nego se isplačuju na osnovu pravilno navedenih in viziranih putnih računa, a po izvršenem putovanju. Za redovan obisk škola, šolski nadzornici mogu tražiti akontacijo po prethodno odobrenem planu putovanja.«

3. Sirji svet pooblašča na svoji seji v Ljubljani dne 2. oktobra 1927 poverjeništvo, da odpove takoj po predloženem in po upravnem svetu Učiteljske tiskarne neupoštevanem roku za sprejem učiteljev — naših članov, tiskarni vsa tiskarska dela učit. organizacije, svoj sedež in to v najkrajšem času, potrebnem za izvršitev teh ukrepov.

3. Sirji svet pooblašča na svoji seji v Ljubljani dne 2. oktobra 1927 poverjeništvo, da odpove takoj po predloženem in po upravnem svetu Učiteljske tiskarne neupoštevanem roku za sprejem učiteljev — naših članov, tiskarni vsa tiskarska dela učit. organizacije, svoj sedež in to v najkrajšem času, potrebnem za izvršitev teh ukrepov.

3. Sirji svet pooblašča na svoji seji v Ljubljani dne 2. oktobra 1927 poverjeništvo, da odpove takoj po predloženem in po upravnem svetu Učiteljske tiskarne neupoštevanem roku za sprejem učiteljev — naših članov, tiskarni vsa tiskarska dela učit. organizacije, svoj sedež in to v najkrajšem času, potrebnem za izvršitev teh ukrepov.

Nato je bil izvršen še zadnji poizkus, kakor poročamo na drugem mestu lista.

Poverjeništvo je na podlagi tega izvedlo sklep seje širjega sveta z dne 2. oktobra 1927 pod točko 2.

Istočasno je zahtevalo od Učiteljske tiskarne vrnilje pristopnih izjav za člane, ki so potom poverjeništvo priglasili v zadrugo ter jih izročiti predsednikom okrajnih učiteljskih društev na seji širjega sveta.

Nato je bil izvršen še zadnji poizkus, kakor poročamo na drugem mestu lista.

Poverjeništvo je na podlagi tega izvedlo sklep seje širjega sveta z dne 2. oktobra 1927 pod točko 2.

— Zadnji poizkus z Učiteljsko tiskarno. Z ozirom na posredovanje tov. Gruša je pov. UJU pristalo še na poslednji poizkus z Učiteljsko tiskarno, ter preložilo termin na sredo 9. novembra 18. uro. Upravni svet in nadzorstvo sta imela tretjo sejo v tej zadavi in sta mesto sprejema prijavljenih članov sklical raje izredni občni zbor Učiteljske tiskarne za 8. decembra t. l. Kakor je razvidno iz vabila na drugem mestu lista.

— Volitve v oblastno učiteljsko disciplinsko sodišče v Ljubljani. Meščanske šole v Ljubljani: Izvoljena: Alojzij Novak, Ivan Kunc. Meščanske šole izven Ljubljane: Izvoljena: Maks Hočvar, Josip Lampe. Osnovne šole: Okraj Brežice: Izvoljena Erbežnik Ivan, Šeme Anton, Črnopolj: Skulj Andrej, Grum Rado, Kamnik: Tavčar Ivan, Petrovec Ciril, Kastav: Dostal Rudolf, Lesica Djuro, Kočevje: Puhar Karl, Pristovšek Franc. Kranj: Mihelič Josip, Mlekuž

Vekoslav, Krško: Grčar Tit, Lavrič Pavel, Laško: Dimnik Ivan, Pavlica Ulrik. Litija: Mazi Vilko, Polak Janko. Ljubljana (mesto): Smole Albin, Zaplotnik Ignacij. Ljubljana (okolica): Dermelj Mirko, Potočnik Alojzij. Logatec: Legat Stanko, Kobal Josip. Novo mesto: Marok Alojzij, Skulj Franc. Radovljica: Kocijančič Ivan, Plesničar Pavel.

— Volitve v učiteljsko disciplinsko sodišče so pokazale, da zelo mnogo članov ne pojmuje prav discipline. Vokli so sicer člane UJU, toda ne one, ki so bili določeni za dolični srez. Tako je prišlo, da je bilo v lj